№ 71. Czwartek 27. Marca 1856. Rok Gazecie 46.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Wiadomości bieżące z Wiédnia.)

Wiédeń, 22. marca. C. k. najwyższy urząd nadwornego marszałka wykonywa teraz jako nadzwyczajny sąd następującą juryzdykcyę: 1. nad członkami najwyższego cesarskiego domu; 2, nad tymi, którym przysłuża „exterytoryalność.“ nad hrabiną i hrabią Meran, nad księciem Gustawem Wazą i [illegible], nad zwierzchniczym księciem Lichtenstein, jego małżonką [illegible] w rodzicielskim domu małoletniemi jego dziećmi; 3. nad zamieszkałymi w Austryi członkami domu Bourbon starszej linii.

C. k. austryacki poseł w Londynie hrabia Colloredo, przybędzie tu z początkiem kwietnia z Londynu, ażeby się udać na nową posadę w Rzymie.

Dziś przybył tu dotychczasowy c. k. poseł przy dworze w Monachowie, hrabia Rudolf Apponyi. Za kilka dni odjedzie do Londynu, gdzie obejmie nadaną posadę ambasadora.

Za nadejściem wiadomości o rozwiązaniu Cesarzowej Eugenii udał się natychmiast ces. rosyjski minister pan Ballabini do p. vicomte de Serre, złożyć mu swoje gratulacye.

Według *Gazz. Uff. di Verona* potwierdziło ministeryum spraw wewnętrznych wniosek do zaprowadzenia podatku od psów w Lombardyi. Przeprowadzenie tego rozporządzenia będzie poruczone gminom po uprzedniem sprawozdaniu.

W Rzymie zaprowadzają seminaryum dla kleryków z Ameryki południowej.

Wielka księżna Toskanii po przyjęciu u Papieża, udała się dnia 11. b. m. w dalszą podróż z Rzymu do Neapolu.

Ponieważ wydarzyły się przepadki, że dla oszczędzenia portoryi posyłano pod przepaską drukowane papiery, w których pojedyncze słowa były przekreślone lub podkreślone, z których dawały się złożyć listy prywatne, niebędące w żadnym związku z papierami drukowanemi, więc dla zapobieżenia takim nadużyciom wydano potrzebne rozporządzenie.

Na ostatniem posiedzeniu towarzystwa jeograficznego przedłożył radca górniczy Hauer sprawozdanie o astronomiczno-trygonometrycznych i gieodetycznych działaniach, wykonanych w p. r. na Wołoszczyznie i w Dobruczy przez c. k. inżynierów jeograficznych.

Ameryka.

(Proklamacya prezydenta Stanów.)

Washington, 25. marca. Prezydent Stanów Zjednoczonych wydał temi dniami proklamacyę, w której obwieszcza, że każde naruszenie porządku i spokoju w Kansas bądźto wojną domową bądź najazdem któregokolwiek z państw sąsiednich uśmierzone będzie niezwłocznie zbrojną siłą tak milicyi krajowej jakoteż amerykańskiego wojska liniowego. Wzywa przeto wszystkich prawych i miłujących ojczyznę obywateli, by nie dali się omamić garstce wichrzycieli, lecz przyłożyli się czynnie do utrzymania porządku i ustaw krajowych. — Widać więc, że pogłoski o bliskiej wojnie domowej w Kansas nie były fałszywe, kiedy rząd washingtoński uznał potrzebę wydać podobną proklamacyę.

Hiszpania.

(Sprawy w Kortezach. — Zaburzenie w Alkali. — Depesza z 15. marca. — Dochody państwa w styczniu. — Domowe niesnaski. — Depesza z 17. i z 19. marca).

Z **Madrytu** donoszą pod dniem 12. marca. W Kortezach rozpoczęły się już żywe obrady nad budżetem przychodów. Zdaje się przytem, że mimo wszelkich usiłowań i zabiegów opozycyi utrzyma się w Kortezach wniosek finansowy pana Santa Cruz. — Poseł angielski otrzymał zlecenie, by nie zakupywał więcej w Hiszpanii mułów pod pociągi angielskiej armii krymskiej. — W Alcala-de-Real wybuchły nagle z nieznanych powodów groźne zaburzenia. Trzech kaprali milicyi stanęło na czele wzburzonych tłumów, które zraniły kilka osób, stargały węzły prawa i porządku i dopuściły się hańbiącej zniewagi wyższych urzędników. Po całym dniu nieporządku i bezprawia udało się wreszcie wojsku przywrócić ład i spokojność.

Depesza z **Madrytu** z dnia 15. marca donosi: Dziś odbyło się liczne zgromadzenie prywatne deputowanych należących do trzeciego [illegible] stronnictwo to, które [illegible] Kortezach głosować będzie za ministeryum. — W biskajskich prowincyach panuje spokój. — Stronnictwo demokratyczne zwichrzone własną niezgodą.

Z **Madrytu** donoszą pod dniem 13. marca: Według ogłoszonego w *Gazecie madryckiej* wykazu rządowego wynosiły dochody państwa w styczniu b. r. 80,571.616 realów. Wzrost o 13,077.434 realów wpłynął z podwyżki podatków stałych i z powiększonych dochodów na stęplu tytoniu i cle. — W Bilbao uwięziono pewnego duchownego, który wydał w tysiącu egzemplarzach proklamacyę, ogłaszającą niepodległość biskajskich prowincyi.

— Depesza z Madrytu z dnia 17. marca donosi: Marszałek Espartero udał się dziś osobiście do francuskiego posła pana Turgot, ażeby złożyć mu swe życzenia z powodu szczęśliwego rozwiązania Cesarzowej Eugenii. — Bankier Reicourt Quebra zastrzelił się. — Kortezy rozpoczęły obrady nad budżetem dochodów, zdaje się, że rząd będzie w tej sprawie miał znaczną większość za sobą.

Według telegraficznej depeszy dziennika *Patrie*, oświadczył Espartero w Kortezach, że całe ministeryum ustąpi, jeżeli finansowy projekt pana Santa Cruz nie otrzyma potwierdzenia izby.

Z **Madrytu** donoszą z 19. marca: „Na kongresie ukończono obrady nad projektem względem zasad przyszłego urządzenia administracyi. — W całym kraju panuje spokój zupełny.“

Anglia.

(Nadzieje pokoju. — Obchód urodzin następcy tronu francuskiego.)

Londyn, 18. marca. „Ażeby nie przedłużać rozejmu,“ pisze *Times*, „zawarty będzie pokój prawdopodobnie jeszcze przed dniem 31. marca. Ułożeniem osnowy traktatu zajmie się osobny wydział, który tworzyć będą hrabia Buol, Lord Cowley, hrabia Cavour, Aali Basza i baron Brunnow. Zaraz po podpisaniu traktatu rozwiąże się jak mniemamy, konferencya, lecz dla załatwienia niektórych spraw mniejszej wagi pozostanie do dalszych obrad komitet, który zajmie się mianowicie organizacya księstw naddunajskich i sprawą rajów tureckich. Pełnomocnik pruski baron Manteuffel podpisze traktat przyszłego pokoju na mocy traktatu z r. 1841, który podpisały Prusy. — „Położenie Anglii,“ pisze dalej pomieniony dziennik, „oceniamy lepiej niż ktokolwiek inny. Anglia uczestnicząc w przymierzu z wytkniętym stanowczo wpoprzód celem, musiała rzec się wszelkich własnych lub szczególnych jakich widoków a w dwóch ciężkich latach boju udowodniła światu w całej pełni słuszność i bezinteresowność swej sprawy. Zwycięstwa Francyi mogły iść tylko za silną a bezinteresowną pomocą Anglii. Chociażby więc Anglia słuszne mogła mieć nawet prawo odrzucić warunki, które przyjmują jej sprzymierzeni, to mniemamy zawsze, że sprzy-

mierze z Francyą w tak stanowczej zawiązane chwili powinno nam być o wiele droższem, ważniejszem i żeśmy się usilnie starać powinni, by przymiarze to trwało jak najdłużej, tem więcej, gdy przekona się naród, żeśmy osiągneli to, cośmy zamierzali.“

— Poseł amerykański przy dworze londyńskim pan Buchanan złożył dnia 15. b. m. Jej Mości Królowy na osobnem posłuchaniu listy odwołujące go z Londynu. — W kaplicy francuskiego poselstwa odbyło się dnia 16. marca solenne nabożeństwo z odspiewaniem *Te Deum*. Po skończonem nabożeństwie na którem znajdowało się całe prawie ciało dyplomatyczne, była świetna uczta u hrabi Persigny. Wieczorem oświetlono rzęsisto cały pałac francuskiej ambasady.

Francya.

(Poczta paryska: Nowiny dworu. — Mianowania i łaski Cesarskie. — Posiedzenia kongresu. — Konferencye na ukończeniu.)

Paryż, 19. marca. *Monitor* donosząc o złożeniu Cesarzowi Napoleonowi III. uroczystych życzeń przy sposobności urodzin następcy tronu, przytacza między innemi odpowiedź Cesarzą na przemowę prezydenta senatu:

„Panie prezydencie Senatu!

Senat podzielił radość moją dowiedziawszy się o tem, że mi Bóg syna darował, a pan powitałeś urodziny *syna Francyi* jako zdarzenie szczęśliwe. Wyrazu tego użyłem z rozmysłu. Cesarz Napoleon, stryj mój, który do nowego systemu po rewolucyi przybierał wszystko, co tylko dawna forma rządu miała wielkiego i wzniosłego, przyjął rzeczywiście dawną nazwę dzieci Francyi. Przyznać bowiem należy moi panowie, że gdy się narodzi potomek przeznaczony do utrzymania systemu narodowego, natenczas dziecię to nie jest już samym tylko potomkiem familii, lecz raczej synem całego kraju, a nazwa ta wskazuje mu oraz i obowiązki jego. Jeżli to było prawdą za dawnej monarchyi, która bardziej wyłącznie reprezentowała klasy uprzywiliowane, tedy tem większą jest teraz, gdy Monarcha jest wybrańcem narodu, pierwszym obywatelem kraju, i zastępcą dobra wszystkich! Wyrażam panu podziękę moją za życzenia, jakie złożyłeś dla tego dziecięcia Francyi i dla Cesarzowej.“

Na przemowę zaś prezydenta ciała prawodawczego odrzekł Cesarz:

„Panie prezydencie! Wdzięczny jestem panu wielce za te uczucia, jakie wyraziłeś mi przy sposobności urodzin syna, którym mię Bóg pocieszył. Powitałeś pan w nim nadzieję pożądaną trwałości systemu, który uważają za najpewniejszą rękojmię powszechnych interesów kraju; lecz jednomyślne okrzyki radości wznoszone przy jego kolebce nie przeszkadzają mi pomyśleć o losie tych, którzy nietylko urodzili się w tem miejscu, lecz oraz i śród podobnych stosunków. A jeżli oddaję się tej nadziei, że los jego będzie szczęśliwszy, tedy czynię to [illegible] dlatego, że ufając Opatrzno[illegible] wątpię o jej opiece; wid[illegible] bowiem, że śród zbiegu nadzwyczajnych stosunków wskrzesza znów to wszystko, cokolwiek tylko podobało się jej przed laty czterdziestu zniweczyć, i zdaje się, że męczeństwem i nieszczęściem chciała ustarożytnić dynastye nową, która wyszła z szeregów narodu. Lecz i historya podaje naukę, o której zapomnieć nie mogę. Mówi mi ona, że nigdy szczęścia nadużywać nie należy; mówi mi też, że dynastya wtenczas tylko liczyć może na trwałość, jeżli pochodzeniu swemu wierną zostanie, i zajmie się całkiem interesami narodu, dla których ją właściwie utworzono. Dziecię to, które w kolebce wita pokój przyszły, na które zlewa się błogosławieństwo J. Ś. papieża, przesłane siłą elektryczną w godzinę po jego narodzeniu się, a nareszcie powitane i okrzykami radości narodu francuskiego — stanie się jak tuszę, godnem czekających je losów. Składam wam dzięki moi panowie za życzenia, jakieście jemu i Cesarzowej wyrazili.“

— Dekretem ogłoszonym w *Monitorze* mianowano pięciu jenerałów brygady jenerałami dywizyi, a między tymi i znanego Iussufa, naczelnika prowincyi i komendanta dywizyi algierskiej, pięciu zaś pułkowników jenerałami brygady, a między tem Edgara Ney i p. Fleury. — Według dalszych doniesień *Monitora* złożył wielki kanclerz legii honorowej dnia 16. b. m. zaraz po odbytej ceremonii chrztu świętego wielki krzyż legii honorowej i medal wojskowy na kolebce potomka cesarskiego. — *Monitor* dzisiejszy ogłasza znów pewną liczbę adresów życzliwości złożonych Cesarzowi ze strony zwierzchności miasta stołecznego i rozmaitych prowincyi. — Liczba nowonarodzonych dzieci w całej Francyi dnia 16. marca, których Cesarz jest ojcem chrzestnym a Cesarzowa matką chrzestną, wynosi według obliczeń przeciętnych około 2498.

— Wczoraj odbyło się posiedzenie kongresu, a na niem byli po raz pierwszy obecni: baron Manteuffel i hrabia Hatzfelt. — Admirał Penaud, naczelnik floty baltyckiej, odjechał z Paryża do Brestu. — Sztycharze zajmują się rytownictwem medalów w pamięć kongresu, urodzin potomka cesarskiego, pokoju i t. d. Medalion z wizerunkiem urodzonego przed trzema dniami następcy tronu jest już w handlu.

— Dnia jutrzejszego odbyć się ma jedynaste posiedzenie kongresu, a tak mowy cesarskie jak niemniej i doniesienia dzienników wskazują na rychłe zawarcie pokoju. Z wielu stron upewniają, że idzie jeszcze tylko o podpisanie ściągających się do tej sprawy protokołów.

— Członkowie konferencyi nie mieli dnia 17. b. m. żadnego posiedzenia. Według zgodnych doniesień dzienników *Independance* i *Le Nord* zebrał hrabia Walewski członków konferencyjnych dla przedłożenia im w drodze poufnej protokołów, które mają służyć za podstawę do stanowczego zawarcia pokoju. Równocześnie mianowano komisyę do zredagowania tego dokumentu ważnego. Według *Indep. Belge* należeć mają do tej komisyi: Baron Hübner za Austryę, baron Bourqueney za Francyę, p. Brunnow za Rosyę, lord Cowley za Anglię i Aali Basza za Turcyę. A że pełnomocnicy zgodzili się co do głównych punktów, tedy spodziewać się już wkrótce proklamacyi pokoju. Do kwestyi podrzędnej, która później dopiero ma przyjść do załatwienia, należy też i przyszła organizacya księstw naddunajskich. Główne zasady w tej mierze są podobno te: dalsze utrzymanie odrębności Multan i Wołoszczyzny, dziedziczność godności hospodara, odpowiedzialność ministrów i przywrócenie ciał doradźczych z ograniczonemi jednak prerogatywami politycznemi i ściągającemi się mianowicie do szafowania groszem publicznym.

— *Independance Belge* mniema, że głównem zadaniem konferencyi jest już teraz samo tylko ułożenie osnowy traktatu. Rosya zezwoliła na wszystko, nawet na zniesienie swych warowni u azyatyckich wybrzeży czarnego morza, a sprawa religijna jest już również rozstrzygnięta. Nadzieje pokoju są tak silnie ustalone, że zapowiadają już stanowczo na wiosnę nową wyprawę do Kabylii.

Belgia.

(Ustawa i kary za fałszowanie żywności. — Król wyjechał do Anglii.)

Bruksela, 19. marca. *Monitor* z dnia dzisiejszego ogłosił ustawę przeciw fałszowaniu żywności. Ktokolwiek tylko fałszowałby lub kazał fałszować przeznaczone do przedaży przedmioty żywności, napoje, zboże, lub inne jakiekolwiek ziemiopłody, karany ma być więzieniem od 8miu dni do jednego roku, lub karą pieniężną od 50 do 1000 franków, a w razie potrzeby wyrzeczone będą obie kary. Przekupnie, którzyby handlowali rozmyślnie fałszowaną żywnością i t. p., podpadają karze więzienia od 8 dni do 6 miesięcy i karze pieniężnej od 25 do 500 franków, lub też tej i tamtej karze razem. Wyrok wydany na większą niż 6ciu miesięczną karę więzienia pociąga za sobą także i odjęcia koncesyi trudnienia się handlem. Przedmioty zfałszowane ulegają konfiskacie.

— Jego Mość Król udał się dnia 17. b. m. w towarzystwie jednego tylko adjutanta osobnym pociągiem kolei żelaznej do Ostende, zkąd zaraz wieczorem odpłynie do Anglii. — Pałac francuskiego poselstwa był wczoraj rzęsisto oświetlony.

Włochy.

(Nowiny dworu. — Sprawy w parlamencie. — Królowa Amelia. — Zaciągi do legii angielskiej wstrzymano. — W. księżna Toskanii w podróży.)

Dnia 16. b. m. po południu gratulował piemoncki minister spraw zagranicznych z polecenia Króla nadzwyczajnemu francuskiemu posłowi, księciu Grammont urodzeniu się cesarskiego księcia. Na uczcie wyprawionej tego samego dnia u ministra spraw wewnętrznych w obchód rocznicy urodzin Króla, wychylił angielski poseł toast za zdrowie Króla Jego Mości, minister spraw zewnetrznych drugi toast na cześć sprzymierzonych i przyjaciół Króla, gratulując oraz urodzenia księcia w Paryżu. Poseł francuski odwzajemnił toastem za zdrowie książąt i księżen z domu Sabaudyi.

— Dnia 15. przyjęła izba druga po czterotygodniowej dyskusyi wniosek do ustawy o prowizorycznej reformie podatku zarobkowego 78 głosami przeciw 26.

— Z Genuy donoszą, że Królowa Amelia powróciła do zdrowia i używa czasu pięknego na zwiedzenie osobliwości gmachów miasta. I tak dnia 10. przybyła w towarzystwie księcia i księżny Nemours z Nervi do Genuy dla przypatrzenia się przepysznemu *Conservatorio delle Fieschine*, przytułkowi ubogich dziewcząt, założonemu z pobożnej fundacyi domu Fieschi. — Królowa zwiedziła wszystkie ważniejsze części obszernego gmachu i zakupiła wiele rzeczy, mianowicie sztuczne kwiaty i hafty, które wychowanki tego domu z wielką doskonałością sporządzają.

— Dziennik *Espero*, wychodzący w Turynie donosi, że z Londynu nadeszło polecenie wstrzymać dalsze zaciągi do legii angielsko-włoskiej. Pułk rozłożony w Suzie udać się ma temi dniami do Genuy, zkąd odpłynie do Malty. O dalszem jego przeznaczeniu lub możliwem rozwiązaniu nic potąd z pewnością niewiedzą.

— *Giornale di Roma* z 11go marca pisze: „Jej królewicz. Mość wielka księżna toskańska przybyła do Rzymu dnia 9. pod przybranem nazwiskiem hrabiny Pitigliano i wysiadła w hotelu poselstwa toskańskiego.“

Niemce.

(Wyrok sądów w sprawie małżeństwa. — Zbiegi przed rekrutacyą z królestwa Polskiego. — Cesarzowa rosyjska oczekiwana. — Sejm wirtemberski odroczony.)

Z Berlina piszą: Sąd apelacyjny w Królewcu wydał temi dniami ważną co do zasady rezolucyę. Idzie tu o doniosłość artykułu 4. konstytucyi pruskiej. Posiadacz dóbr lennych, niejaki H., ożenił się z włościanką bez dopełnienia przepisów prawa krajowego, to jest nie postarał się o konsens krewnych swoich, lub o dyspensę monarchiczną. Po jego zgonie rozpoczęli krewni proces i dopraszali się, by na zasadzie powszechnego prawa krajowego, według którego „żaden szlachcic nie może z kobietą ze stanu włościańskiego lub z niższego mieszczańskiego zawierać ślubów małżeńskich na prawą rękę“ — unieważnione to małżeństwo. Sąd obwodowy w Rössel uznał związek ten małżeński za ważny, gdyż według artykułu 4. konstytucyi ustały już prerogatywy stanowe. Strona zanosząca skargę apelowała od tego wyroku z odwołaniem się do decyzyi trybunału wyższego, który w podobnym temu wypadku rozstrzygnął, że ustawy konstytucyjne nie znoszą w tej mierze prawa

krajowego, zwłaszcza że w ustawach tych nie ma wspomnienia o prerogatywach dla szlachty. Sąd apelacyjny wydał jednak wyrok całkiem sprzeczny decycyi trybunału wyższego i rozstrzygnął, że ściągające się do tej sprawy paragrafy prawa krajowego uważane być mają za zniesione ustawą konstytucyjną.

— **Z nad Odry** donoszą z 15. marca do dziennika *Hamb. Nachr.*: Zbiegostwa obowiązanych do służby wojskowej mieszkańców królestwa polskiego były i podczas ostatnich rekrutacyi tak liczne, że rząd rosyjski widział się spowodowanym przesłać pruskim zwierzchnościom pogranicznym znowu listę zbiegłych przed rekrutacyą i upraszać do wyśledzenia ich na ziemi pruskiej. — Na mocy więc tego ogłosiły dnia 13. b. m. szlązkie urzęda landratowskie w obwodach pogranicznych listę zawierającą opisanie 40 osób, które ostatniemi czasy zbiegły z gubernii radomskiej. Według zaś rekwizycyi z 30. stycznia r. b. przesłanej zwierzchności królewskiej w Opolu wydane być mają władzom rosyjskim w Polszcze osoby zbiegłe przed rekrutacyą w miesiącach wrześniu, październiku i listopadzie r. z., a to za pośrednictwem mianowanego w tej mierze komisarza, landrata Tieschowitz'a w Beuten, w górnym Szlązku.

— **Z Sztutgardy** piszą z 18. marca: że według pogłosek uda się owdowiała Cesarzowa rosyjska tego lata z porady lekarzy do Wildbadu dla poratowania zdrowia.

— Po czternastu posiedzeniach izby drugiej, a siedmiu tylko izby pierwszej, odroczono znowu zgromadzenie stanów w Wirtembergii, a to jak słychać, najmniej na pół roku; prawda, iż nie wyrażono tego w reskrypcie odroczenia, który w ogóle nie dotyka jeszcze wyznaczonego czasu; jednak słychać, że może dopiero w wrześniu, październiku, albo aż w listopadzie nastąpi powtórne zwołanie zgromadzenia. Wcześniejsze zwołanie na krótki czas nastąpiłoby tylko w tym przypadku, jeżeliby wpoprzód potrzebowano pieniędzy na zamierzone budowle kolei żelaznych albo na inny jaki zamiar.

Zawierzytelniony przy dworze Sztutgardy tajny radzca Tytów powołany jest do Petersburga i wkrótce odjedzie.

Rosya.

(Cygani obowiązani do służby wojskowej. — Szkoły dla dzieci urzędników przy ministeryum. — Łaski. — Powrót pułków Sebastopolskich.)

Petersburg, 13. marca. Ukazem cesarskim postanowiono, że ci Cyganie, którzy należą do którejkolwiek miejskiej lub wiejskiej gminy w państwie rosyjskiem, obowiązani są równie innym członkom gminy do służby wojskowej. — Przy ministeryum spraw wewnętrznych znajduje się szkoła dla synów podrzędnych urzędników w tem ministeryum. Z rozkazu J. M. Cesarza zaprowadzony teraz ma być wydział także i dla córek tych urzędników, a mianowicie tymczasowo na lat 3. — Z Polski dozwolono wprawdzie postanowieniem rady administracyjnej wywozić pszenicę, jednakże mąki pszennej wywozić nie wolno.

— Wczoraj obchodzono jedynastą rocznicę urodzin drugiego syna J. M. Cesarza, wielkiego księcia Alexandra. Przy tej sposobności wpisano go do listy konnego pułku gwardyjskiego. Ataman kozaków, jenerał Chomutow, przesłał familii cesarskiej życzenia korpusu kozaków przy sposobności zaślubin wielkiego księcia Mikołaja z księżniczką Aleksandrą Oldenburgską i w odpowiedź na to otrzymał od J. M. Cesarza własnoręczne pismo dziękczynne. — Dyrektorowi departamentu agronomicznego, tajnemu radcy Lewczynowi, kazał J. M. Cesarz wręczyć w dowód swej łaski tabakierkę sadzoną brylantami.

— **W Moskwie** odbyła się dnia 1. b. m. świetna uroczystość. Sześć oddziałów walecznych obrońców Sebastopola przybyło do Moskwy w pochodzie do Kronsztadu i Archangelska. Adjutant miasta, władze municypalne i wszystkie cechy wyszły im naprzeciw aż do sierpuchowskiej baryery i witały rosyjskim zwyczajem pierwsze przybywające hufce czarnomorskich kozaków chlebem i solą.— Również wyruszyła cała ludność ku baryerom i zdejmując czapki witała walecznych swych gości hucznemi okrzykami zapału. Wśród zagłuszających objawów powszechnej radości wprowadzono potem przybyłe pułki w mury miasta a gościnni mieszkańce podejmowali ich po domach swych prywatnych sutemi ucztami, kasa zaś miejska ofiarowała każdemu żołnierzowi po dwa ruble srebrem w upominku. Dnia 4. b. m. wyprawił jenerał gubernator moskiewski hrabia Zakrewski świetną ucztę dla admirałów sztabowych i wyższych oficerów przybyłych w gościnę oddziałów. Toasty wychylane na uczcie tej na cześć przyszłego pokoju były wszystkim obecnym przyjemne i zgodne z ich życzeniami.

Turcya.

(Wiadomości bieżące z Konstantynopola. — Zmiana w gubernatorach. — Zaliczka z pożyczki.)

Depesze okrętu „Jourdain", który dla uszkodzonej śruby musiał stanąć na kotwicy w Messynie, odebrał okręt „Languedoc" i przywiózł do Marsylii wiadomości z Konstantynopola z dnia 10go b. m. Jenerał Larchey miał powrócić do Francyi, Omer Basza przybył do Konstantynopola. Jeńców rosyjskich, znajdujących się w ręku Francuzów, posłano dla wymiany do Odessy. Jenerała Kochanowicza ujętego w niewolę w Kinburnie z 58 oficerami i 1800 szeregowcazabrał okręt „Montezuma" i „Colomb". Z Anapy otrzymano doniesienie, że mrozy wielkie, ale stan zdrowia pomyślny; Rosyanie pracują bardzo pilnie nad fortyfikacyami w Mikołajewie. I w Konstantynopolu było bardzo ostre powietrze i upadł śnieg na stopę. Przy odejściu francuskiego pocztowego paropływu nie nadeszła jeszcze poczta z Krymu. — Ormianie obrządku greckiego protestowali przeciw Hat-Humayun. Obiegają także petycye greckie przeciw rozporządzeniom tyczącym się kleru.

— Były komendant armii rumelskiej, Ismail Basza, obejmie dowództwo nad armią w Erzerum. — Jenerał Pariset zastąpi jenerała Larchey w armii.

Z Konstantynopola donoszą z 6go marca do dziennika *Constitutionnel*, że Porta wysoka postanowiła przenieść lub też i uchylić pewną liczbę gubernatorów na prowincyi, którym brak zdolności i dobrych chęci do przeprowadzenia reform względem poddanych chrześciańskich. Kilku gubernatorów już przeniesiono, a innych nie ma jeszcze kim zastąpić, bo wielki brak zdolnych urzędników. — Na żądanie ministra wojny i marynarki przyzwoliła komisya mianowana w sprawie rozrządzania pożyczką na zaliczenie dalszych 100.000 funtów szterlingów w potrzeb armii lądowej i marynarki.

Azya.

(Poczta zamorska. — Medyatyzacya królestwa Audhy. — Doniesienia z Persyi, z Pendżabu, z Kabulu i z Chiwy.)

Do Tryestu przybyła dnia 16. marca nowa poczta zamorska i przywiozła wiadomości z Bombaju sięgające po dzień 16. lutego. Dnia 7. lutego wydano w Bombaju proklamacyę obwieszczającą wcielenie królestwa Audhy do indo-angielskich posiadłości w Azyi. — Lord Canning przybył 14. lutego do Madras. Lord Dalhousie, który zachorował ostatniemi czasy opuści Kalkutę zaraz po przyjeździe lorda Canning i uda się wprost do Suez. — Na granicy Pendżabskiej dopuszczono się zamachu na życie majora Nicholson.

— Dzienniki, datowane z Bombaju pod dniem 16. lutego donoszą, że wcielenie królestwa Audhy już jest dokonanem, i dla przeprowadzenia ostatecznie tego aktu udał się 25. stycznia angielski rezydent jenerał Outram do Luknowa. Dnia 28go stycznia stanął w Konpore, gdzie ściągnięto 12.000 ludzi. Nazajutrz odeszły dwie brygady do Luknowa, stolicy królestwa Audhy, ażeby w zarodzie wszelki opór przytłumić. Nie przyszło jednak do tego, a chociaż Król odmówił abdykacyi, ogłoszono jednak dnia 7. lutego proklamacyą jego detronizacyę, i nie podniósł się, jak mówi *Bombay Times*, ani jeden głos albo palec w jego obronie. Złożony z tronu książę otrzyma roczną pensyę w kwocie 150.000 ft. szter.

Lord Dalhousie powiększył w ciągu swej administracyi Indye wschodnie o cztery prowincye, które w trójnasób są tak wielkie jak połączone królestwo i prawie tak zaludnione jak Anglia.

— Z zatoki perskiej nadeszły wiadomości dość pomyślne. Szach wydał rozkaz, ażeby z wszelkim względem obchodzono się z osiadłymi w Buszyr Anglikami, i nie obawiano się bynajmniej wojowniczego zaburzenia. Zresztą Buszyr jest lichem miejscem, który się nie da obronić, i działami kanonierskiemi może być w kilka godzin wysadzony w powietrze.

— Na granicy Pendżabu zaszły znowu rozruchy, jednak małej wagi; nadmienić tylko musimy, że nastąpił zamach za życie majora Nicholson, ale się niepowiódł.

— Telegraf elektryczny między Henzadą i Rangunem jest ukończony i pociągnie się wkrótce aż do Mecaday, Shouygeen i Toungboo w Pegu.

— Według wiadomości z Kabulu z 20go grudnia, nie przybył jeszcze Emir Dost Mahamed z Kandaharu z powrotem. Niektórzy z jego ludzi, którzy przesmykiem Hinduku przybyli z Balku do do Kabulu, opowiadali, że Król Bokhary otrzymał poselstwo z Persyi i Heratu, i że w obie strony posłał ajentów z darami. Następnie donosili, że poddani Chana Khiwy uderzyli na jedną forpocztę rosyjską, poczem Szach Persyi rozkazał swym namiestnikom w Muszyd i Merw, żądać od Chana, ażeby ich ukarał za to. Głowę dawniejszego Chana, którą perski rząd przesłał jako znamię zwycięstwa do Teheranu, wykupili krewni za 20.000 Tilas (po 7 rupiów), i pogrzebią w Khiwie z wszelkiemi honorami, jakie męczennikowi przynależą.

Egipt.

(Wyprawa do źródeł Nilu.)

Z Alexandryi piszą z dnia 22. lutego do Konstantynopola: „Wicekról Egiptu otwierając międzymorze Suez obrotowi handlowemu wszystkich bez różnicy narodów, zamyśla równocześnie i o rozwiązaniu wielkiej zagadki geograficznej, a mianowicie o zbadaniu źródeł nilowych. Oświadczył przytem, że wodze tej nowej wyprawy powierzy hrabi Escayrac de Lauture, członkowi wydziału towarzystwa geograficznego, znanego światu z podróży w głąb Afryki. Nowa wyprawa wyruszyć ma z wszelkim przyborem potrzebnym. Liczą na doświadczenia dawniejszych expedycyi pod wodzą Selima, a w których mieli udział pp. d'Arnaud, L. Sabatier, Werne i Thibaut.— Halim Basza, brat wicekróla, który upraszał o posadę gubernatora jeneralnego w Sudanie, by w odległym tym kraju zaprowadzić lepszy porządek rzeczy i obeznać go zwolna z cywilizacyą europejską, przyczynia się z swej strony jak najgorliwiej do poparcia wyprawy wspomnionej."

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 23. marca. Dzisiejszy *Monitor* ogłasza akt urzędowy odnoszący się do urodzenia następcy tronu. — Dziś odśpiewano w kościele Notre Dame uroczyste Te Deum. — Wczoraj było posiedzenie konferencyi. — Według wydanego właśnie objaśnienia wyjęte są akcye austryackich kolei żelaznych zpod zakazu kupna i sprzedaży papierów zagranicznych na giełdzie paryskiej.

Kurs lwowski.

Dnia 26. marca.

		gotówką zlr	gotówką kr.	towarem zlr	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	44	4	47
Dukat cesarski	„ „	4	45	4	49
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	8	13	8	17
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	35	1	36
Talar pruski	„ „	1	30	1	31
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	9	1	10
Galicyj listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	85	—	85	36
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	76	15	76	50
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	85	—	86	—

Wiédeński kurs papierów.

Dnia 22. marca.

			w przecięciu
Obligacye długu państwa	5%	za sto $85^{5}/_{8}$ $^{3}/_{4}$	$85^{11}/_{16}$
detto pożyczki narod.	5%	„ $86^{1}/_{8}$ $^{1}/_{4}$	$86^{3}/_{16}$
edtto z r. 1851 serya B.	5%	„ —	—
detto z r. 1853 z wypłatą	5%	„ —	—
Obligacye długu państwa	$4^{1}/_{2}\%$	„ $76^{3}/_{4}$ $^{1}/_{4}$ 76	$76^{3}/_{8}$
detto detto	4%	„ —	—
detto z r. 1850 z wypłatą	4%	„ —	—
detto detto detto	3%	„ —	—
detto detto	$2^{1}/_{2}\%$	„ —	—
Pożyczka z losami z r. 1834		„ —	—
detto detto z r. 1839		„ $136^{1}/_{2}$ $^{3}/_{4}$	$136^{1}/_{8}$
detto detto z r. 1854		„ 110 $109^{3}/_{4}$	$109^{3}/_{4}$
Obl. wiéd. miejskiego banku	$2^{1}/_{2}\%$	—	—
Obl. lomb. wen. pożyczki z r. 1850	5%	—	—
Obl. indemn. Niż. Austr.	5%	—	—
detto krajów koron.	5%	77 $77^{1}/_{2}$ 78	$77^{1}/_{2}$
Akcye bankowe		1085 1088	1086
Akcye n. a. Tow. eskp. na 500 złr.		$493^{3}/_{4}$	$493^{3}/_{4}$
Akcye c. k. uprz. Tow. kred. dla hand. i przem.		335 $339^{3}/_{4}$	337
Akcye kolei żel. Ces. Ferdynanda na 1000 złr.		2845 2860	2855
Akcye kolei żel. Glognickiej na 500 złr.		—	—
Akcye kolei żel. Edynburskiej na 200 złr.		—	—
Akcye kolei Budzińsko-Lincko-Gmundzkiej na 250 złr.		273 275	274
Akcye Dunajskiej żeglugi parowej na 500 złr.		650 654	652
Akcye austr. Lloyda w Tryeście na 500 złr.		450	450
Galicyjski listy zastawne po 4% na 100 złr.		—	—
Renty Como		—	—

Wiédeński kurs wekslów.

Dnia 22. marca.

		w przecięciu
Amsterdam za 100 holl. złotych	$84^{1}/_{4}$ 85	$84^{3}/_{4}$ 2 m.
Augsburg za 100 złr. kur.	$101^{5}/_{8}$ $^{7}/_{8}$	$101^{3}/_{4}$ uso.
Frankfurt n. M. za 120 fl. na stopę $24^{1}/_{2}$ fl.	$100^{3}/_{4}$ $^{1}/_{2}$ $^{5}/_{8}$ l.	$100^{3}/_{4}$ 3 m.
Genua za 300 lire nowe Piemont.	—	— 2 m.
Hamburg za 100 Mark. Bank.	$74^{3}/_{4}$	$74^{3}/_{4}$ 2 m.
Lipsk za 100 talarów	147	147 2 m.
Liwurna za 300 lire toskań.	—	— 2 m.
Londyn za 1 funt sztrl.	10-4 5 6	10-5 3 m.
Lyon za 300 franków	—	— 2 m.
Medyolan za 300 lire austr.	$102^{1}/_{4}$ $^{1}/_{8}$	$102^{1}/_{8}$ 2 m.
Marsylia za 300 franków	—	— 2 m.
Paryż za 300 franków	$120^{1}/_{2}$ $^{1}/_{4}$ $^{3}/_{8}$ l.	$120^{3}/_{8}$ 2 m.
Bukareszt za 1 złoty Para	—	— 31 T. S.
Konstantynopol za 1 złoty Para	—	— T. S.
Cesarskie dukaty	—	— Agio.
Dukaty al marco	—	— Agio.

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i weksli.

Dnia 26 marca.

Oblig. długu państwa 5% $85^{5}/_{8}$; $4^{1}/_{2}$ $76^{3}/_{8}$; 4% $67^{1}/_{2}$; 4% z r. 1850 — 3% — ; $2^{1}/_{2}\%$ —. Losowane obligacye 5% — ; Losy z r. 1834 za 1000 złr. —; z r. 1839 —. Wiéd. miejsko bank. — Węgiers. obl. kamery nadw. —. Akcye bank. 1081. Akcye kolei półn. $2877^{1}/_{2}$. Glognickiej kolei żelaznej —. Odenburgskie —. Budwajskie —. Dunajskiej żeglugi parowej 651. Lloyd 445. Galic. listy zast. w Wiédniu —. Akcye niższo-austr. Towarzystwa eskomptowego à 500 złr. $496^{1}/_{4}$ złr.

Amsterdam l. 2. m. 85. Augsburg 102 3. m. Genua — l 2. m. Frankfurt 101 2. m. Hamburg 75 2. m. Liwurno — l. 2. m. Londyn 10—6. l. m. Medyolan $102^{1}/_{2}$ l. Marsylia — l. Paryż $120^{1}/_{2}$. Bukareszt 269. Konstantynopol —. Smyrna —. Agio duk ces. $5^{7}/_{8}$ Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. — lit. B — Lomb. —; 5% niż. austr. obl. indemn. —; innych krajów koron. $77^{1}/_{4}$. Renty Como — Pożyczka z roku 1854 $109^{1}/_{8}$. Pożyczka narodowa $86^{1}/_{16}$. C. k austr. akcye skarb. kolei żelaz. po 500 fr. $376^{1}/_{2}$. fr. Akcye c. k. uprzywil. zakładu kredyt. 332.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 24. marca

Hr. Kalinowski Władysław, z Bakowiec. — PP. Ulrichsthal Antoni, c. k. nadkomisarz p lic., z Janowa — Rudziński Antoni, z Leszczyna — Zarski Kazim., z Kulawy. — Koch Ernest, z Dąbrowicy — Ziembicki Grzegorz, doktor medecyny, z Przemyśla. — Jaryszewski Gabryel, c. k. kam. oficyał powiat., z Żółkwi.

Dnia 25. marca

PP. Pusch Henr., c. k. radca obrach., z Lubienia — Kosiński Paweł, c. k. przełoż. powiatu, z Boberki — Steczewicz Ferdynand, z Mościsk. — Hirschler Franciszek, z Horodysławiec — Nahujowski, Jan, z Kropiwnik. — Petrina Aleksander, z Krakowa. — Van-Roy Edward, c. k. przełożony powiatu, z Buska. — Baco de Hette Karol, z Mitzowa. — Wszelaczyński Leon, adwokat krajowy, z Tarnopola. — Torosiewicz Emil., z Szwejkowa. — Czermiński Juliusz, z Glińska.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 24. marca.

Hr. Palfy, c. k. porucznik, do Tarnopola. — Br. Busche, c. k. porucznik, do Gajów. — P. Ulrichsthal Antoni, c. k. nadkomisarz policyi, do Janowa.

Dnia 25 marca.

Hr. Żeleński, do Dembicy. — PP. Witosławski Władysław, do Brodów. — Czerwiński Jan, do Remizowiec. — Tschörh, c. k. komis. obw., do Wejmaru. — Gertler, c. k. porucznik, do Stryja. — Kielanowski Tytus, do Gródka. — Madejski Maryan, dr. praw, do Przemyśla. — Żarski Kazimierz, do Kulawy. — Soldenhofen Karol, do Brodów. — Sauczuczyński Teodor, c. k. poborca podat., do Sokala. — Bogdanowicz Maksym l., do Przemiłówek.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie

dnia 22. i 23 marca.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
6. god. zrana	326.88	— 0.8°	72.0	połud.-wsch.	sł.	jasno
2. god. popoł.	326.38	+ 7.2°	36.4	„	„	„
10. god. wiecz.	325.86	+ 3.0°	59.9	„	„	„
6. god. zrana	325.18	+ 1.4°	75.3	połud.-wsch.	sł.	pochmurno
2. god. popoł.	324.80	+ 3.2°	87.6	zachodni	m.	„
10. god. wiecz.	324.70	+ 2.0°	92.0	„	sł.	„

T E A T R.

Dziś: Przedst. niem.: „**Das Ultimatum in der Luft.**“ Potem: „**Mein Frak ist in Versatzamt.**“ Na zakończenie: „**Miranda.**“ Balet.

Jutro: (W abonamencie) „**Zachód słońca.**“ Komedyo opera z francuskiego w 1 akcie. — Nastąpi: „**Włóczęga.**“ Melodrama z francuskiego, pp. Mallian i Cormon z muzyką J. Damse w 1 akcie. *(Pan Piotrowski, artysta sceny warszawskiej, wystąpi w roli Piotra Maillard.)* — Zakończy: „**Pod strychem**“ czyli „**Gałganiarka,**“ oryginalna kom. opera St. Bogusławskiego, w 1. akcie.

W poniedziałek 31. marca (w abonamencie): „**Zabobon,** czyli: **Krakowiacy i Gorale Część 2.**“ Oryginalna kom.-opera, Jana Nepomucyna *Kamińskiego*, z muzyką p. Kurpińskiego, w 3 aktach.

KRONIKA.

Wykazy targowe wskazują, że Londyn co rok konsumuje 277.000 wołów, 30.000 cieląt, 1,480.000 baranów, 340.000 świń, tego zaś wszystkiego bydła wartość uznają na 8 milionów ft. szt. Co rok pod formą chleba zjadają w Londynie 1,600.000 kwarterów pszenicy Jarzyny sprzedawane na pięciu targach dają cyfry następne: 310 milionów funtów kartofli, 39 mil. kapusty, 14 mil. kalafiorów, 32 mil. rzepy, 18 milionów marchwi, 438.000 korcy grochu, 133.440 korcy grochu szablastego, 224.000 korcy grochu francuskiego, 19.560 wiązek szparagów, 34.000 tuzinów salerów, 91.200 rabarbarum, 132.912 wiązek rzodkwi etc. Ryb wielkich także konsumcya jest odpowiednia. Drobiu konsumują 2,740.000 sztuk, zwierzyny wszelakiej 1,281.000 sztuk. Na deser zużywają 686.000 korcy jabłek, 35.300 korcy gruszek, 173.200 funtów wiśni, 176.500 korcy śliwek, 276.700 korcy porzeczek, 16.450 korcy orzechów laskowych, 9018 korcy kasztanów, 518.400 funtów orzechów włoskich. Wypijają w Londynie rocznie 65.000 wielkich oxeftów (pipes) wina, 2 miliony galonów wódki, 43 miliony galonów porteru, ale zużywają 19.215 mil. galonów wody. Dla oświetlania i ogrzewania potrzebują rocznie 3 mil. tonn węgla. Londyn liczy 530 towarzystw dobroczynności, rozdających rocznie 1.805.635 f. szt. ubogim, prawie tyle jeżeli nie więcej rozdaje dobroczynność prywatna, tak, że suma przechodząc z rąk bogatego do rąk ubogiego, wynosi przeszło $3^{1}/_{2}$ mil. ft. szt. Raporta urzędowe wskazują, że w Londynie żyje stale 143.064 ludzi bez znanego zamieszkania, z tych 4000 jest włóczęgów z profesyi a utrzymanie ich kosztuje miasto rocznie 50.000 ft. szt. Liczą w Londynie 110 złodziei z wyłamaniem (house-breakers), 107 złodziei domowych, 40 ulicznych, 773 kieszonkowych wyższych (pick-pockets), 3675 złodziei zwyczajnych, 11 złodziei koni, 140 złodziei psów, 3 fałszerzy podpisów, 28 fałszerzy monet, 317 osób żyjących z puszczenia w obieg tej monety fałszywej, 141 żyjących z nadużycia zaufania i oszustwa, 182 żyjących z dobroczynności publicznej za pośrednictwem fałszywych świadectw, 343 ukrywających rzeczy skradzione, 150 fabrykantów fałszywych deklaracyi dla żebraków etc. w ogóle, 16.900 kryminalistów wszelkiego rodzaju, znanych policyi, a suma rzeczy skradzionych przez tych ludzi wynosi na rok tylko 42.000 funtów szterlingów.

— Według dziennika ministeryum spraw wewnętrznych wyszło w cesarstwie rosyjskiem w roku 1855, 1076 dzieł oryginalnych, a 86 tłumaczonych w ogóle zaś o 139 książek więcej niżeli w roku 1854. Jeden dziennik polityczny pod nazwą „Nagroda ojczyzny“ przestał wychodzić, lecz zato powstał nowy dziennik treści ekonomicznej, ogólna liczba (103) rosyjskich pism perydycznych nie zmniejszyła się wcale. Pokazuje się także, że powiększa się widocznie liczba dzieł lirycznych i dramatycznych a pomniejsza się natomiast liczba romansów i powieści. Z zagranicy przywieziono w owym roku 886.425 tomów, znacznie więc mniej niż w przeszłych latach. Do komitetu cenzury warszawskiej nadesłano 396 rękopismów, a z tych pozwolono 334 drukować bez wszelkiej przeszkody. Z zagranicy przywieziono do Polski w pomienionym roku 66.558 tomów, mniej więc o 24.300 niż w roku upłynionym.

— Dziennik polityczny arabski. Sułtan udzielił przyzwolenia swego na wydawanie nowego dziennika w języku arabskim pod nazwą „Mirat-ul-Ahouul“ (zwierciadło narodów). Dziennik ten ma być redagowany w duchu czasopisma tureckiego „Dżeridi-i-Huvadis“, a będzie się rozchodził najwięcej po Syryi, Egipcie i innych krajach z arabską ludnością.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.